

List izhaja ob sobotah. Posamezna številka 25 lir, zaostale številke dvojno. Naročnina: celoletna 1100, polletna 600, trimesečna 350, mesečna 90 lir. Oglasi: 30 lir mm v širini in 1 stolpeca, plačajo se vnaprej

Jutri bo v kinu „Arcobaleno“ javno zborovanje za zaključek gospodarske konference KP

Govoril bo senator tovariš Ottavio Pastore

ZA DEMOKRATIČNO ZMAGO

politične volitve bodo 25. in 26. maja. Čez 60 dni bodo šli volivci na volišča. Ker bodo izrazili kakšno mora ubrati država v prihodnosti. To pomeni, da je vsak dan in vsaka ura dragocena za organiziranje kampanje in za propagandistično akcijo. To pomeni in sekcije morajo to posevati in smatrati za priložnost za stalno mobiliziranje. Glede na to, da bo borba v Trstu in brez priznanja ljudski. Ob strani Krščanske demokracije bomo imeli množični poseg cerkvenih oblasti. V tovarnah delodajalci in vlada želijo z ustrahovalnimi akcijami — glej primer v Trstu — ki se jih bo lahko onesposobilo samo z odločnostjo, odločnostjo in vredenostjo delavcev in politikov.

Zgleda da je Krščanska demokracija osamljena, nima popolnoma. Sovarstvo in ogorčenje pro-KD je zelo razširjeno, je sicer resnica. Saj je napravila toliko škodo in zaničevanje in jim še škoduje. KD je glavni krivec, imamo v Trstu komisarija na prefekturi, na območju v Delavskih združenjih tudi v... Trgovinskih komisarijih. KD nosi odgovornost, da ne moremo izvesti naše senatoreske. Toda, če sem že omenil, ni popolnoma osamljena. Socialdemokracije, republikanci, liberalci, misivci in anarhisti se zgrinjajo okrog KD v gospodarskih in nacionalnih ustanovah. Vse skupaj sodelujejo in žrejo, sklanjajo v tem, kako se bodo prikupili. Ne skrivajo svoje želje, da bi ju zopet z njo obudili stalno ljubezen in zavezništvo.

Mi gremo na volitve z našim programom, ki vsebuje zahteve za katere smo vedno borili in na teh volitvah smo zasnovali našo vsakodnevno in splošno

Paolo Robotti pride v Trst

Priljubljeni teden pride v Trst tovariš Paolo Robotti, član predsedstva centralne kontrolne komisije Komunistične partije Italije. Tov. Robotti, ki je živel več let v Sovjetski zvezi, med drugim znan tudi po svoji nadvse zanimivi knjigi, ki je izšla pod naslovom „Nel'Unione Sovietica si vive così“.

Tov. Robotti se bo zadržal v Trstu nekaj dni. V torek ob 19.30 bo imel na sedežu naše federacije sestanek s člani sekcijskih tajnistev in člani sekcijških razsodišč. Tovarišem govori o stališču KP v volilni borbi in nalogah sekcijških vodilnih in kontrolnih organov.

Poleg omenjenega sestanka bo imel tov. Robotti dve zbornici. V torek zvečer bo govoril v Ljudskem domu v TRSTU. Tema njegovega govora je: „Kako živi ljudstvo v ZSSR“.

V četrtek bo imel v Ljudskem domu v MILJAH drugo zborovanje. V Miljah pa bo govoril tov. Robotti o stališču Komunistične partije Italije v volilni borbi za državne volitve.

Konferenca se je začela včeraj Danes, v soboto zaključek diskusije

Včeraj, v petek je začela gospodarska konferenca naše federacije, ki se nadaljuje danes in se bo zaključila jutri zjutraj. Danes, v soboto od 17. ure dalje se bo nadaljevala diskusija o glavnem poročilu, ki je bilo podano včeraj zvečer. Konferenca se vrši v dvorani v ul. Tiziano Vecellio 6.

Jutri, v nedeljo 23. marca pa bo za zaključek gospodarske konference veliko javno zborovanje v kinu „Arcobaleno“ (ul. S. Francesco). Glavni govor bo imel senator tov. OTTAVIO PASTORE. Naša federacija bo predložila svoj volilni program v okviru splošnega programa KPI in našo kandidatsko listo za volitve v poslansko zbornico. Začetek zborovanja ob 10.30.

Z gospodarsko konferenco in predložitvijo našega programa v okviru splošnega volilnega programa KPI, se dejansko začne naša volilna kampanja. Dejstvo, da stopamo s to konferenco v živo volilne bitke dokazuje, da je gospodarska obnova našega mesta odvisna prav od uveljavitve na bodočih volitvah nove levičarske večine, ki bo dala tako vlado, ki bo razbiti nadoblast klerikalne stranke, ki je postala že poglavito orodje velenopolov in imperializma, postala je glavni sovražnik gospodarske obnove in demokratičnega razvoja Trsta.

Miroljubna zunanja politika

Zaradi svoje zemljepisne lege je Trst prav posebno poklican, da vrši vlogo posredovalca in stične točke med Vzhodom in Zahodom in med severno vzhodno Evropo in Sredozemjem, Afriko in precejšnjim delom Azije. Če se hoče Trst res uveljaviti kot velika mednarodna luka, ima ves interes, da se ti stiki razvijajo in utrdijo. Toda to se lahko uresniči samo pod pogojem, da se spremeni zunanja politika Italije, da ne bo držala več skladišče ameriških atomskih bomb. Saj je naše mesto prav zaradi svoje lege še posebno ogroženo in izpostavljeno popolnemu uničenju, če bi prišlo do atomskega spopada.

Miroljubna zunanja politika je zato prvi predpogoj za precvet Trsta. Drugi nič manj važen predpogoj je notranja politika, ki naj temelji na poslednem izvajanju in spoštovanju ustave, ki naj da deželi tiste politične in socialne reforme, katere so res nujno potrebne za rešitev perečnega problema množične brezposelnosti, revščine in socialne zaostalosti. Italiji je nujno potrebna taka notranja politika, ki bo

Naprej torej, združeni za zmago komunistične liste, da bodo desetstični Slovencev in Italijanov iz Trsta, Milj in podeželja dali svoj glas komunistični listi, volilnemu znaku s srpom, ključvom in peteterako zvezdo.

VITTORIO VIDALI

Po posvetovanju s sekcijami potrjeni kandidati za volitve

Problem kandidatur za državne volitve, je bil predmet diskusije na več sestankih, ki so jih imeli, vodilni komite, federalni komite in kontrolna komisija. V diskusiji so posegli vsi prisotni tovariši. Predlaganih je bilo več imen o katerih so nato razpravljale terenske organizacije naše federacije na sestankih sekcij in celice, na partijskih aktivih in skupščinah, v tovarnah in med komunistično mladino. Federalni komite in kontrolna komisija sta sestanku, ki je bil 18. marca vzela na znanje poročilo o mnenjih, ki so jih iznele terenske organizacije in sta potrdila kandidatske kate-

si, ki se vztrajno bori proti klerikalnemu totalitarizmu. Pomagati je treba Komunistični partiji, da bo lahko napredovala kot najbolj vztrajna sila v borbi za novo politično usmeritev dežele, od katere je odvisna tudi bodočnost Trsta, uresničitev organizirane načrta ukrepov za gospodarsko obnovo in konec nedemokratičnega režima, ki postaja vedno bolj neznošen.

Prispevajte za volilni sklad!

Slovenski delavec!
Za obrambo tvojih koristi, za zmago Komunistične partije, ki podpira in se vedno bori za tvoje zahteve, prispevaj v sklad za 1. maj in volilno kampanjo avtonomne tržaške federacije KPI!

Slovenski kmet!
Komunistična partija je stranka, ki se bori tudi za tvoje koristi. V tej volilni bitki bo uveljavil naše partijske odločilne pomena tudi za rešitev kmetijskih problemov našega področja.
Zato prispevaj po svojih močeh v volilni sklad federacije!

Jutri, v nedeljo 23. marca ob 15.30 uri bo v dvorani Avditorija v Trstu

Prešernova proslava

ki jo priredita Slovensko hrvska ljudska prosveta in Slovenska prosvetna zveza v Trstu. Na sporedu: — nastop mestnih in okoliških pevskih zborov, — nastop orkestra in tamburaških zborov iz Doline in Škorklje - Rojana. Vstopnina: 200 lir odrasli, 100 lir dijaki in otroci. Prodaja vstopnic na sedežih prosvetnih društev SHLP in SPZ, na sedežu SPZ, ul. Roma številka 15 od 9. do 13. v soboto in v nedeljo od 11. ure do začetka predstave. — Vstopnice so v prodaji tudi pri vratarju Doma pristaniških delavcev, trg Duca degli Abruzzi številka 3.

Nove obveze sekcij za volilni sklad

Lahko rečemo, da ja nabiranje prispevkov za 1. maj in volilni sklad, ki se je začelo prejšnji teden, danes že v polnem razmahu. V sekcijah in celicah so razdelili tovaršem blokete s priporočilom naj vsak tovariš izpolni vsaj enega. V več celicah so se tovariši osebno obvezali za določeno znesek na podlagi finančnih možnosti posameznika. Obvezali so se tudi, da bodo obiskali vse tovariše, ki niso prišli na sestanek in jim priporočali naj storijo svojo dolžnost. V Krizu so se tovariši obvezali, da bodo nabrali za volilni sklad 100.000 lir. Celica v Arzenalu se je obvezala za 50.000 lir. Vzgleda vedno podjetnost so pokazali tovariši s Kolonkova, ki so sklenili, da bodo začeli zbirati star material in bodo izkupiček dali za volilni sklad. Tudi med upokojenci je našel apel naše federacije pozitiven odziv. Trije upokojenci so takoj po objavi našega apela darovali 600 lir za sklad. Neki delavec, ki želi ostati neimovan, je takoj po objavi apela daroval 1.000 lir. Kot smo že poročali si je naša federacija zadala nalogo, da nabere 3 milijone lir. Ne dvomno bomo naš cilj tudi dosegli in presegli. Zato pa je treba, da se vse naše sekcije in vsi tovariši brez izjeme mobilizirajo, za to akcijo, ker je tudi od tega uspeha nedvomno odvisno kakšen bo rezultat volitev. Nabiranje prispevkov ni samo akcija finančnega značaja, marveč je tudi koristno politično delo. Prispevke za volilni sklad in 1. maj sprejema uprava naše federacije vsak dan na sedežu v ul. Madonna 19; v Miljah pa v Ljudskem domu. Prispevek in sprejemajo tudi na sedežih sekcij vsak dan v večernih urah.

Kako bomo volili v poslansko zbornico

Kot poročamo na drugem mestu bodo 25. in 26. maja volitve v poslansko zbornico in senat. Na našem področju bomo volili samo 4 poslance, za kar se imamo zavezali Krščanski demokraciji, ki je v senatu preprečila odobritev zakona za izvolitev senatorjev. V poslansko zbornico pride tokrat 596 poslancev, v senat pa 252 senatorjev.

Predloženih že 12 volilnih znakov

V nedeljo 25. maja — prvi dan volitev — bodo voliča odprta od 6. do 22. ure, v ponedeljek 26. maja pa od 7. do 14. ure. Takoj nato bodo začeli šteti glasove. Parlament, ki bo izšel iz teh volitev, se bo prvič sestel 12. junija letos. Čim je bila objavljena vest o razpisu državnoborskih volitev, so vse politične stranke pospešile volilno dejavnost. Z naslednjim dan — v torek — je bilo predloženih s strani raznih strank in organizacij kar 12 volilnih znakov, kot predvideva zakon. Volilni znak je treba predložiti do 24. marca. Med prvimi je predložila svoj volilni znak naša partija. Svoje znake so predložile tudi ZKMI, CGIL, PSI, PSDI in še drugi.

Do 10. aprila predložitev kandidatov

Od 31. marca do 10. aprila bodo morale stranke predložiti svoje kandidatne liste, ki jih bodo okrožni volilni uradi potrdili najkasneje do 15. aprila. Od 5. do 15. maja bodo imenovali skrutinatorji, do 1. maja pa morajo biti razdeljena volilna potrdila. Za volitve v poslansko zbor-

Za senat 19 volilnih okrožij

V senat pa bodo volili po volilnih okrožjih, ki obsegajo posamezne dežele: 1. Piemont bo izvolil 18 senatorjev; 2. Aostska dolina 13; 3. Lombardija 33; 4. Trident (Trentino) Južna Tirolska 6; 5. Veneto 20; 6. Furlanija - Julijska krajina (brez Trsta) 6; 7. Ligurija 8; 8. Emilia-Romagna 18; 9. Toscana 16; 10. Umbria 6; 11. Marche 7; 12. Lazio 17; 13. Abruzzi in Molise 8; 14. Campania 22; 15. Puglia 16; 16. Basilicata 6; 17. Kalabrija 10; 18. Sicilija 22; 19. Sardinija 6. Trst ne bo volil. Skupno bo izvoljenih 246 senatorjev. Za poslansko zbornico volijo vsi moški in ženske, ki so dopolnili 21. leto, medtem ko volijo za senat samo tisti, ki so dopolnili 24. leto. V poslansko zbornico bo volilo 32 milijonov 600 tisoč, v senat pa 29 milijonov 300 tisoč volivcev.

Volitve v Vrhovni sovjet ZSSR

V nedeljo so bile v Sovjetski zvezi volitve v Vrhovni sovjet, ki ga sestavljata zvezni in sovjet narodnosti. Izvoljeni so bili vsi predlagani kandidati KP SZ in brez stranke. Volilnih upravičencev je bilo 133.836.325, od teh je šlo na volišča 99,97 odstotkov. Volili so v 1378 volilnih okrožjih. V zvezni sovjet je bilo izvoljenih 738 poslancev, v sovjet narodnosti pa 640. Volitvam so prisostvovali trije ameriški opazovalci, ki so prišli za to priložilo na povabilo v Sovjetsko zvezo, da preučijo sovjetski volilni sistem. Po volitvah je imel tov. Hruščev dolg razgovor z ameriškim opazovalci, katerim je med drugim povedal mnenje, da je ameriška znanost obsodena na zaostanek v primeri s sovjetsko. Temu pa ni kriva nesposobnost Američanov, marveč dejstvo, da so v ZDA slabši pogoji za razvoj znanstvenikov kot v Sovjetski zvezi. Izrazil je tudi prepričanje, da bo SZ ne samo dosegla, marveč tudi presegla Združene države v proizvodnji predmetov širokopolnične in posameznika.

Predčasen razpust parlamenta Volitve bodo 25. in 26. maja

Trst ne bo volil svojih senatorjev

- ◆ Na pritisk KD predčasno razpuščen tudi senat
- ◆ Nov poskus klerikalcev za osvojitve oblasti

V ponedeljek je predsednik republike Giovanni Gronchi podpisal odlok o predčasni razpustitvi poslanske zbornice in senata. Obenem je podpisal tudi odlok o državnoborskih volitvah, ki bodo 25. maja ves dan in 26. maja dopoldne. Posoben odlok določa nadalje, da se število poslancev zviša od 590 na 596, število senatorjev pa od 243 na 252. Število parlamentarcev se zviša zaradi

Ostre kritike proti KD

Dejstvo, da je bil poleg poslancev zbornice razpuščen predčasno tudi senat, je vzbudilo v široki javnosti ostre kritike proti Krščanski demokraciji, ker je razpust senata dejansko sad njenega spletkarjenja. V izjavi, ki jo je osrednje vodstvo naše partije objavilo takoj po razpustu parlamenta, se poudarja, da je razpust senata v nasprotju s členom 60 republiške ustave, ki predvideva za senat različno trajanje kot za poslansko zbornico. Gre za težko dejanje z vsemi posledicami in odgovornostmi, ki jih je treba tembolj razgaliti pred javnostjo, ker gre za nalogo, ki jo ustava pripisuje predsedniku republike, v resnici pa sta si prilačila tajnik Krščanske demokracije in ministrski predsednik. Fanfani je na javnih zborovanjih zahteval, da se volilna zbornica in senat istočasno, kar pa ni predvideno v ustavi. Ministrski predsednik pa je z

grobim nasiljem zadolžil za to zahtevo celo vlado tako, da se je predsednik republike znašel pred nevarnostjo vladne krize, če bi se hotel dosledno držati določil ustave.

Klerikalni načrti

Predčasen razpust senata, ki ga je s svojimi manevri izsilila KD, je seveda te del splošnega političnega načrta klerikalcev, da bi se v celoti polastili oblasti in razbili še zadnje oviče, ki jih postavlja njihovim načrtom republiška ustava. Ena izmed teh ovir je bilo prav različno trajanje obeh zbornic, kot ga predvideva ustava. Na ta način se je hotelo preprečiti ustvaritev plebeičarnega in totalitarističnega režima.

Za ustavo in novo politično usmeritev

Vsi argumenti, ki jih je iznesla KD v opravilno predčasno razpusta so brez vsake podlage in odpadejo sprito nujne potrebe doslednega spoštovanja ustave, predvsem s stra-

ni tistih, ki so na vladi. Spoštovanje ustave je jamstvo za pravice vseh državljanov, drugače je nevarnost, da zaidemo v veliko politično zmesnjava. Zato postavlja Komunistična partija med svoje volilne argumente tudi razkrinkanje protiklerikalnih demokratskih zakonov, ki so privedli do predčasnega razpusta senata. Spoštovanje in obramba ustave sta za

V nedeljo 30. marca izredno širjenje „l'Unità“

V nedeljo 30. marca bo vse državni dan izrednega širjenja dnevnika naše partije „l'Unità“ za volilno kampanjo. Tovariši naj se sedaj pripravijo na to izredno širjenje, da bo list prišel v roke tisočem novih bralcev z možnostjo, da pridobimo mnogo novih volivcev. Naj uspeh akcije ne zaostaja za lepim uspehom, ki smo

POLITIKA IN GOSPODARSTVO

Predlog naše federacije za Slovence

Autonoma tržaška federacija KPI je predlagala naj se vključijo v nacionalni volilni program naše partije problemi, ki se tičejo narodnih pravic Slovencev, z obrazložitvijo v širšem izveščku II. priloge (Posebnega statuta) Spomenice o sporazumu.

Enakost z ostalimi državljani glede političnih in državljskih pravic ter pri dobovanju služb in izvrševanju poklicev, glede uporabljane materinskega jezika — tudi s pravico do lastnega tiska — kulturnih, socialnih in športnih organizacij, otroških vrtecev, osnovnih, srednjih in strokovnih šol s poukom v materinim jeziku in z enakostjo v ravnanju z ostalimi šolami iste vrste in brez ovir nacionalnemu značaju učencev.

Svobodno posluževanje svojega jezika pri osebnih in uradnih odnosih z upravnimi in sodnimi oblastmi. Javne listine, vključno razsodbe sodišč morajo imeti tudi prevod v materinskem jeziku. Isto velja za uradna obvestila in uradne proglase.

Napisi na javnih ustanovah in imena krajev in ulic bodo, poleg italijanščine tudi v slovenščini, v tistih volilnih enotah in občinah Tržaškega ozemlja, kjer sestavljajo Slovenci vsaj četrtino prebivalstva.

Gospodarski razvoj slovenskega prebivalstva se mora zametiti s pravično razdelitvijo finančnih sredstev in ne sme se izvršiti nobena sprememba mej osnovnih administrativnih enot z namenom, da se ogroža etnični sestav enot.

Upoštevanje narodne pravice etničnih manjšin, predlaga naša federacija nadalje naslednjo spremembo v 5. poglavju 1. točke (za demokratsko izbiro...):

«Zavrnitev sleherne oblike politične, etnične in verske diskriminacije državljanov.»

V Vicenzi so žene dvignile svoj glas proti postavljanju raketnih oporišč

V Vicenzi, v mestu, ki je v središču ameriškega vojaškega oporišča, kjer ima prebivalstvo že zaradi tega občutek negotovosti, mučen občutek po tujih četah zasledena področja, ki mu preti neposredna nevarnost, je Zveza italijanskih žena pridredila v nedeljo vsedržno zborovanje žena za mir in proti graditvi raketnih vzletišč na italijanskih tleh. Manifestacije se je udeležila tudi večja delegacija tržaških žena, ki so prišle v Vicenzo z dvema avtobusoma. V delegaciji so bile tudi kot opazovalke štiri predstavnice Neodvisne socialistične zveze.

Pozdravno pismo predsednice MZD

V prostornem gledališču Roma se je zbralo tisoče žena iz Vicenze in bližnjih krajev ter skupina žena iz skoro vseh pokrajin Italije, ki so prišle, da izrazijo svojo zaskrbljenost sprčo nerazsodne politike sedanje vlade, ki je pripravno sprejela ameriški predlog za postavitve raketnih oporišč in s tem postavlja v nevarnost ne samo italijansko ljudstvo, marveč tudi sosedne države.

V predsedstvo sta bili pozvani med drugimi tudi tov. Marija Bernetti in vdova Luigija Frausina. Predsedovala je tajnica ZIZ in podpredsednica Mednarodne zveze demokratičnih

- ◆ Vsedržno zborovanje Zveze italijanskih žena
- ◆ Številna delegacija iz Trsta
- ◆ Govor Rosette Longo in univerzitetnega profesorja Riccobonija
- ◆ Zaključki Ade Alessandrini

nih žena posl. Maria Maddalena Rossi, ki je v uvodu objasnila namen zborovanja in prebrala pozdravno pismo predsednice MZDZ Cottonove, v katerem toplotno pozdravlja zborovanje in na koncu ugotavlja, da za atomsko rakete ne sme biti prostora ne v Italiji in niti v drugih deželah, kajti človeštvo si želi miru in ne samoučinja.

Napredek znanosti naj služi miru

Poslanka Rosetta Longo se je v svojem govoru spomnila nedavnih proslav 8. marca na katerih so žene izrazile svojo voljo po mirnem sožitju in s tisočih brzojavk prispevale k rešitvi življenja mlade alžirske partizanke Djamilje. Opisala je nov položaj, ki je nastal po zadnjih dosežkih Sovjetske zveze na znanstvenem in tehničnem področju in ki daje možnost doseči trajen mir in razorožitev. Našla je zahteve, ki jih italijanske žene postavljajo vladi, ki se mora odreči raketnim izstreliščem in postati pobudnica za deseto miru in prenehanje tekme v atomskem oroževanju. Zemlja je premajhna, da bi se prepirali in ubijali; boljše je, da se vse vlade posvetijo lajšanju gorja najbednejših, saj jih v svetu vsako leto umira od 30 do 40 milijonov od lakote.

Pomemben je bil govor prof. Riccobonija iz univerze v Padovi, ki je opozoril, da se moramo otresti starega verovanja, da mora vsaki vojni slediti mir in miru vojna, ker bi bila bodoča vojna v resnici zadnja. To svojo trditve je dokazal s strokovno obrazložitvijo razvoja atomskega orožja, ki je sedaj tako uničevalno, da sta bili atomski bombi, odvrženi leta 1945 v Hirošimi in Nagasaki, ki sta zahtevali 200.000 človeških žrtev, v primeri s sedanjim orožjem pravi igrački.

Vojna proti vojni

V zaključkih je prof. Ada Alessandrini pozvala vse žene, brez ozira na politično ali versko prepričanje, naj v imenu svojih otrok in človeške civilizacije napovejo vojno zoper vojno, kajti usoda človeštva je danes predvsem v rokah žena.

Na zborovanju so spregovorile tudi predstavnice raznih pokrajin, med katerimi je zlasti žena iz Rovigja ganila vse poslušalke, ko je opisala gorje prebivalstva njenih krajev, ki mora vsako leto zapuščati svoje domove zaradi poplav in svračja v hiše, ki so čedalje bolj vlažne in nezdrave. Vlada ne najde sredstev, da bi to nesrečo enkrat za vselej odpravila, ima pa sredstva za orožje in raketa izstrelišča.

Navdušeni, odobravajoči aplavzi ogromne množice žena na zborovanju so izpričali, da se žene zavedajo nevarnosti in so

Slovenski delavci!

«Delo» je namenjeno vam in vas v vaši borbi za boljše življenje podpira. Zato podpirajte tudi vi «Delo» in ga širite med svoje stanovske tovariše.

Vladni komisar ne upošteva kritičnih razmer naših kmetov

- Birokratski način reševanja problemov
- Naše ljudstvo ne odobrava takega stališča vladne oblasti
- Občinam je potrebna avtonomija

Pomanjkanje pravnega razumevanja

Povsem naravno bi bilo, da bi se vladni predstavniki zavezali za potrebe državljanov, davkoplačevalcev, to je, da bi pokazal pravilno razumevanje za kritični položaj našega kmeta. Toda namesto tega smo na žalost zopet pričeli izraziti birokratskemu pojmovanju vprašanja, ki je nemajhne važnosti za prizadele. Povisjanje davkov ni namreč povzročilo nezadovoljstva samo v dolinski, marveč tudi v vseh ostalih občinah. Vladni komisar se je tudi tokrat skliceval na zakon in opozoril, da ni nobenega drugega izhoda. Izhod sicer obstoja, toda na žalost je tak, da stvari ne bo spremenil. Če občinski upravitelji ne sprejmejo in odobrijo novih poviškov, bo prefektura imenovala posebnega komisarja, ki bo to uveljavil. In to ne bi bilo prvič.

Potrebna je druga rešitev

Seveda ne more biti nadomestitev sedanjega komisarja, toda je le nujen ukrep začasne, dokler se stvari ne uredijo definitivno. Naše ljudstvo si namreč ne želi komisarjskih režimov, s katerimi ima že itak preveč bridkih izkušenj. Nasemu področju je potrebna povsem druga rešitev. Potrebna je ustanovitev avtonomne dežele v okviru katere bi našle potrebno avtonomijo tudi občinske uprave, ki bi se končno otresle z vrha imenovanih komisarjev in komisarjskih režimov.

Kako bo naš kmet lahko kljuboval tuji konkurenci

V sakdanji problem, ki ga naš kmet občuti, je problem konkurence. To nadlogo se posebno občutijo naši vrtnarji in živinorejci. Na naše tržišče pridejo razni prodajalci kot resni konkurenti, posebno glede na prodajo mleka in povrtnin. Na prvi pogled bi se morda čudili, da oddaljena posestva — ki imajo poleg ostalega še stroške prevoza — lahko nastopajo s konkurenčnimi cenami na našem tržišču. Toda če se nekoliko pogledimo v pogoje proizvodnje, bomo lahko prišli do objektivnih zaključkov. Ta posestva so organizirana tako, da jim intenzivnost dela omogoča konkurenčni nastop. Njihova proizvodnja je namenjena izključno tržišču, to se pravi, da je blagovnega značaja Visoka stopnja mehanizacije omogoča visoko proizvodnost dela tako, da na časovno enoto posestva lahko proizvajajo več produktov. Mehanizacija sama zelo zniža proizvodne stroške. To lahko občutijo tudi tisti kmetje na našem področju, ki so prešli na del-

ZA VSAKOGAR NEKAJ

Ameriški filmski igralec Douglas Fairbanks si je s prijatelji v znanosti, ki so prihajali na obisk, kaj rad privoščil kakšno šalo. Imel je nastančaj z vzgajeno žico, po kateri je tekel električni tok. Na sprejemu je Fairbanks ponudil prostor na nastančaju neki odlični dami, vendar se ta niti niti nima. Igralec se je čutil, nazajnje pa jo je prosil, naj stane, in je sam sedel v nastančaj. Takoj ga je streslo, zato se je naglo dvignil in ves začuden vprašal: «Ali niste čutili toka?» «O, da, sem ga,» je odgovorila dama, «pa sem mislila, da se človeku to dogaja, kadar se sreča s filmskimi igralci.»

Francoski zdravnik Claude Bernard je nekoč obiskal prijatelja Bellarda, iznajditelja broma. Zalotil ga je, ko je srebral konjak. «Ali pijes alkohol?» se je začudil Bernard. «Ali veš, da to škoduje? Poglej! Imel sem dva enaka psa, enako sem ju hranil, le da sem enemu v določeni količini dal alkohol. Žrtvoval, sem ugotovil, da je alkoholizirani pes znatno slabše prebavljal. Kaj misliš o tem?» «Mislim, da alkohol ni za pse,» je mirno odgovoril Bernard.

Paterewski je prejel vabilo od družine, katere člani so bili pretirano zaverovani v svojo glasbeno udarjenost. Vabilo na večerjo se je glasilo takole: «Moja žena bo igrala vaje najnovejše skladbe, moja hči bo zapela nekaj vaših pesmi, sin pa jo bo spremljal. Večerja bo točno ob desetih.» Paterewski se je prisrčno zahvalil za vabilo: «Prišel bom točno ob desetih.»

Kajzevnik Stendhal se ni nikoli oženil. V zrelih letih so ga skušali znanci nagovoriti, naj se oženi, pa jim je takole odgovoril: «Ne, ne bom se. V življenju sem imel rad le dveje, in sicer ženske in fantovski življenje. Ker ženska zdaj zame ne pridoje več v postev, se bom usaj lahko posvetil fantovskemu življenju.»

Jutri bodo v Jugoslaviji volitve v najvišje državne organe

Jutri bodo v Jugoslaviji volitve v najvišje državne organe: zvezno ljudsko skupščino in republiške skupščine ter zvezni in republiške zbornice proizvajalcev. Za zvezno ljudsko skupščino bodo volili 301 poslanca, za zbor proizvajalcev pa 216. Za republiške ljudske skupščine bodo volili 810 poslancev in 541 poslanec za zbornice proizvajalcev. Kandidate so predlagali na zborih volivcev, kjer je sodelovalo okrog 3 milijone 800 tisoč volivcev

- ▲ Koliko poslancev bodo volili
- ▲ Na zborih volivcev sodelovalo nad 3 milijone volivcev
- ▲ Govor maršala Tita v Beogradu

kih spopadov. Zadržal se je nadalje tudi pri vprašanju postavljanja raketnih oporišč v Italiji ter poudaril, da Jugoslaviji ni vseeno kaj se dogaja v Italiji, kjer gradijo raketa oporišča, ki so namenjena proti Jugoslaviji. Te rakete lahko pokrivajo samo Jugoslavijo in bi težko preletele večjo daljavo. Mi smo proti temu — in bomo verjetno v zvezi s tem še podvezli korake in povedali, kaj o tem mislimo. Podčrtal je nadalje, da se Jugoslavija popolnoma strinja in podpira načrt Rapackega za brezatomsko področje v osrčju Evrope.

Največji praznik

Ce bi človeštvo doživelo — je podčrtal v nadaljevanju govora — da v kratkem pride med veseljami do sporazuma, da se atomska energija kot vojno sredstvo postavi izven zakona in da služi samo za mirnodobne namene, to bi bil največji praznik na ulicah vsega sveta.

Omenil je nato odnose s Sovjetsko zvezo in dejal, da se razvijajo zelo dobro. Mnoge prvine medsebojnega nezaupanja so odstranjene. Jaz bi želel — je dejal maršal Tito — da tudi tisto, kar je se tu, odstranimo. Tudi s Poljsko, Romunijo, Madžarsko, Bolgarijo itd. obstojajo prav tako dobri odnosi, posebno s Poljsko, toda tudi z Romunijo in Madžarsko so odnosi vedno boljši. Glede Českoslovaške je maršal Tito dejal, da so prav tako dobri, čeprav bi bili lahko boljši.

Dobri odnosi z vsemi deželami

Ko je omenil odnose z Ameriko, se je dotaknil tudi vprašanja vojaške pomoči, ki jo je Jugoslavija odpovedala, ker ni

Rubrika za propagandiste

Borba za demokracijo v Trstu

Prav v zadnjem času postaja vedno večjemu številu prebivalstva se posebno jasno, kako velikega in odločilnega pomena je za naše mesto borba za demokracijo in da je od te borbe v veliki meri odvisna dosega drugih osnovnih ciljev, med katerimi je prvi naša gospodarska obnova.

Krščanska demokracija si na vse načine prizadeva, da bi Trst ostal čimveč časa v položaju kolonije, v kateri je treba vladati z dekreti in zlorabami in jo upravljati s komisarjskimi režimi tako, da se čimbolj omejuje Tržačanom možnost obnove njihovih koristi.

KD preprečila izvolitev senatorjev

KD je preprečila Tržačanom izvolitev treh senatorjev. To je prišlo neizpodbitno od izraza tudi v obsojnih, ki so jo izrekle vse politične stranke. Klerikalec hotejo sedaj preseljavati Tržačane ko tridjo, da bomo po njihovi zaslugi lahko volili za senat še v teku tega leta, ker bodo držali dano obljubo čim bo začela nova zakonodajna doba.

Tudi v Delavskih združenjih, procvitajoči ustanovi, ki je zrasla po zaslugi sposobnosti in zrelosti tržaškega proletariata in socialističnega gibanja, je po krivdi KD še vedno komisarjski režim. Na žalost se s tem stanjem strinjajo tudi druge stranke, čeprav se sklicujejo na socializem in demokracijo.

Vsi Tržačani naj zato z vsemi silami podprejo to borbo za demokracijo v našem mestu.

blasti dokazale, da od bravavo ta načrt KD, ko so zavrnilo zahtevo za, ki so iznesla klerikalna stranka.

Odstranitev predsednika Trg. zbornice

Odstranitev prof. Luigija Fegitza za predsednika zbornice po nalogo komisarja Palamare, do kateri je prišlo po srditi gonki jo je proti predsedniku Trg. zbornice sprožil KD zaradi njegovih kritičnih izjav v zvezi s Tržačanom. Tudi v tem primeru je vladna oblast dejansko podprla politično klerikalno stranko.

KD preprečila izvolitev senatorjev

Na ta način hoče KD preprečiti sleherno akcijo za obnovo Trsta, za njegovo demokratsko razvoj. Hoče preprečiti našemu področju izvolitev predstavnikov njegovih organov in hoče zadržati sleherni glas, ki bi zahteval od vlade organske ukrepe za dejansko obnovo Trsta.

Evo kakaj komunisti pospešujejo svojo akcijo za demokracijo v Trstu, za pravne volitve, ki naj bodo istočasno z volitvami za parlament, zato da bi komisar Matteucci končno odšel z občine. Zato komunisti tudi vztrajajo na zahtevi, da se Delavske zbornice vrnejo združeni kom, da se prizna Trstu široka zakonodajna in upravna avtonomija in da se medtem komisar Palamara, birokratski izvrševalec klerikalne politike, takoj nadomesti z osebo, ki bo pokazala večje razumevanje za zahteve in potrebe Trsta.

Vsi Tržačani naj zato z vsemi silami podprejo to borbo za demokracijo v našem mestu.

Vprašanje prodaje mleka

Vprašanje prodaje mleka iz dneva v dan bolj postaja problem, kajotih proizvajalcev iz drugih področij, je v našem mestu, ki prihaja iz zinskih predelov. Nič nismo danes napravili zato, da bi našo prednost izkoristili, ne je, da o tem razmišljamo, da se nam bode kurencija podjetja potisnila tržaškega trga, ki predstavlja naravni center za plasiranje naših proizvodov.

Racionalno krmljenje živine

V živinoreji moramo uesti racionalno krmljenje, ki naj se opira na čim idealnejšo sestavo krmskih obrokov. Valozirani moramo do najvišje mere individualne sposobnosti mlekarie.

KULTURA IN ZNANOST

Poučevanje tujih jezikov je potrebno tudi v slovenskih šolah

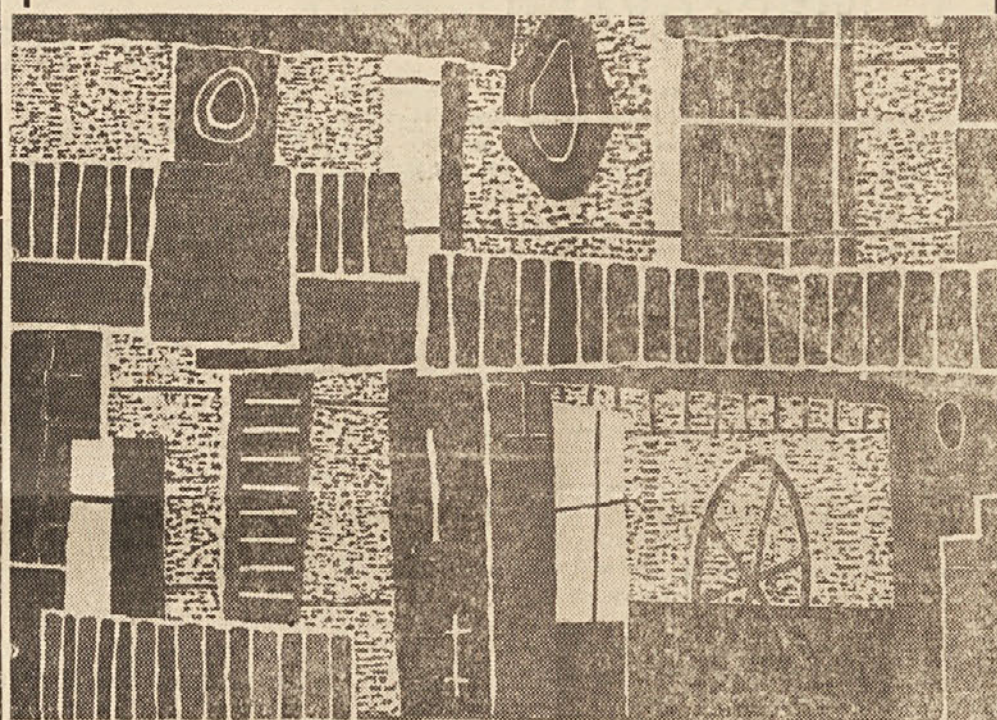
- Že dve leti tuji jeziki niso več obvezni
Nezadovoljstvo staršev in dijakov

Poučevanje enega izmed tujih jezikov je potrebno tudi za one, ki hočejo nadaljevati študije, ki bodo jetri zaposleni kot pomorščaki, prevajalci, uradniki itd.

Večkrat smo že poudarili, da je pravilno, da se otroci naučijo obeh jezikov tu živčih narodov - slovenskega in italijanskega. To je velikega pomena v vsakdanji praksi in življenju, pripomore pa tudi k boljsemu medsebojnemu spoznavanju med Slovenci in Italijani, med kulturama obeh narodov in je pozitiven prispevek k mirnemu sožitju.

Vendar to še ne zadostuje. V mestu kot je Trst, ki predstavlja mednarodno pristanišče in je zato povezan z inozemstvom, je potrebno, da se mladina nauči tudi vsaj enega tujega jezika v rabi po svetu, kot je angleščina, francoščina ali nemščina.

Lojze Spacal v galeriji „Casanuova“

V četrtek je bila v galeriji „Casanuova“ v ulici Sv. Frančiška 22 otvoritev slikarske razstave domačega umetnika Lojze Spacala. Umetnik je razstavil 26 svojih najboljših zadnjih del, in sicer olja, črno-bele in barvne lesoreze, vrezljane in barvane plošče ter nekaj umetniških del uporabne umetnosti.

Avugst Černigoj razstavlja v Portogruaru

V občinski galeriji sodobne umetnosti v Portogruaru bodo danes 22. marca odprli razstavo tržaškega slikarja Avgusta Černigoja. Razstava, ki bo trajala do 5. aprila, vsebuje številna olja in črno-bele lesoreze, ki še niso bili razstavljeni.

Jugoslovanski umetniki v Benetkah

Po sklepu posebnega odbora pri zvezni komisiji za kulturne stike z inozemstvom bodo letošnje zastopali Jugoslavijo na umetnostnem bienalu v Benetkah slikarji Gabriel Stupica, Krsto Hegeduš in Peter Luharda ter kiparja Drago Tršar in Olga Jevrič, vsak s sedmimi do desetinami deli.

Prvi kitajski televizor

Agencija „Nova Kitajska“ je te dni sporočila, da so v Pekingu uspešno preizkusili prvi televizijski aparat kitajske proizvodnje.

Idol ameriške mladine

Tony Perkins je mlad filmski igralec, prijetne zunanosti nekoliko čudni, saj hodi okrog zanjavo, večkrat bos in zanemarjen, prikazuje pa precejšnje umetniške sposobnosti. Zlasti med ženskimi množicami je že postal nadvse priljubljen in vse kaže, da mu je usojeno nadomestiti prerano umrlega Deana, za katerim so zlasti mlada dekleta naravnost norela in ga ameriški mladenci še vedno skušajo oponašati.

Atom - važen činitelj bodočnosti

Svojo izjavo je dal tudi francoski znanstvenik dr. Charles Noel-Martin, ki je dodal, da se pri eksplozijah vodikove bombe sprosti temperatura nekaj milijonov stopinj Celzija, kar privede do tega, da ogromna toplota povzroči spojitev kisika in dušika v dušikov plin, kateri se zaradi vlage v zraku ponovno spoji v dušikovo kislino, ki postane radioaktivna in pada na zemljo v obliki padavin ter ogroža obstoj življenja. Posledice, ki jih je povzročil radioaktivni dež pri japonskih ribičih na nekaterih področjih Tihiga oceana ob priliki vodikovih eksplozij, so nam že znane.

Dr. Noel-Martin je dodal še drugo nevarnost: ker se pri razstrelitvah vodikovih bomb na stotine milijonov ton materiala pretvori v droban prah, nastane nevarnost, da ta oblak, ki se je dvignil v atmosfero in ki obsega dolžino do nekaj sto kilometrov, prestrže sončne žarke in pri tem zavzavti toploto. Skupina učenjakov je mnenja, da bi zadostoval eksplozija de blakih 500 vodikovih bomb, pa bi se na našo zemljo vrnila ledena doba, ker bi oblak, ki prahu zastrli sonce.

Rušilna in uničevalna moč vodikove bombe je za kakih 700 krat večja, od navadne atomske. Medtem, ko se pri razstrelitvi atomske bombe energija sprosti pri procesu razbijanja atoma, je pri vodikovi obratno. Tu se štirje atomi vodika spojijo v atom helija in pri tem procesu se sprosti še večja sila, izgubi pa nekaj na svoji masi. Da se atomi vodika spojijo v helij, je potrebna ogromna energija in toplota, kateri pridobijo s predčasno eksplozijo atomske bombe, ki deluje kot vžigalnik. Za proces spojitve je potrebna temperatura več milijonov stopinj Celzija. Energija pa, ki se sprosti pri spojitvi atomov, je neprimerno večja kot pri razbijanju teh. Pri razstrelitvi vodikove bombe se sprosti energija enaka energiji eksplozije treh milijonov ton najmočnejšega poznanege razstreliva, to je trinitrotoluena. Vodikova bomba lahko uniči do temeljev mesta, kot so Moskva, New York in London, ki stejejo po več milijonov prebivalcev. Kar se pa tiče nevarnosti, ki jo radioaktivni žarki predstavljajo za človeka, je ta nevarnost še večja. Oblak radioaktivnega prahu doseže višino 40 km in dolžino v pre-

meru 160 km, kot je bilo ugotovljeno pri poskusu leta 1952. Nekateri angleški in francoski novinarji so na podlagi razgovorov, ki so jih imeli z atomskimi strokovnjaki, izdelali zemljepisne mape, na katerih so točno označena področja, do katerih bi segala smrtna nevarnost. Na mapi, ki je objavil angleški tednik „Reynold's News“, je prikazan ves evropski kontinent. Predpostavljajo, da taka bomba pade na Berlin, bi radioaktivni žarki gotovo dosegli vso Evropo od Skandinavije pa do Rima, torej področje, na katerem živi danes nekaj sto milijonov človeških bitij.

Nekateri pa niti s tem niso zadovoljni. Pred nekaj meseci je na zahodnonemškem radnu predaval prof. Hahn, znani strokovnjak in Nobelov nagradjenec za delo, ki ga je opravil na področju jedrske fizike. Prof. Hahn je predaval o učinku kalibvalne bombe. V svojem izjavljanju je povedal, da bi zadostovalo samo deset takih bomb, da bi bilo vse človestvo v nevarnosti za svoje obstanek in to brez ozira na katerem mestu bi bile odvržene. Tudi če bi eksplodirale na južnem polu, bi se njihovo smrtonosno izžarevanje raztegnilo čez ves svet. Po njegovem mnenju je dovolj, da po vodikovi bombi prevleče sloj kobalta 60, pa bi se smrtonosni prah zadržal v našem ozračju za dolgo stvelet, uničujoč sleherno življenje na zemlji. Njeno delovanje bi se osnovalo na način trofazne bombe: navadna atomska bomba, kot prvi vžigalnik, bi bila čez vso površino prevlečena s slojem vodika, okoli pa bi se nahajala plast kobalta. Eksplozija atomske bombe bi ustvarila potrebno temperaturo za razstrelitev vodikove bombe in pod pritiskom teh procesov bi postal kobalt silno radioaktiven, deset tisočkrat radioaktivnejši od radiuma. Po mnenju nekega ameriškega učenjaka bi samo ena eksplozija kalibvalne bombe lahko v treh letih uničila vse človeško prebivalstvo. Njegovi kolegi so te trditve zavrnili, češ da imajo le teoretično vrednost. Toda če bi takšno bombo preizkusili, se da zgoditi, da človeštvo ne bo imelo več časa za razmišljanje, ker bo prepozno.

MARIO BAN (Nadaljevanje sledi)

Drugi ameriški satelit je podoben miniaturnemu sputniku

V ponedeljek zjutraj je z oprisa Cape Canaveral zletel v vesolje drugi ameriški satelit, ki sedaj kroži okrog zemlje v najvišji oddaljenosti 4000 km in najnižji 650 km. Satelit je tokrat izstrelila ameriška mornarica z raketo „Vanguard“, dočim je prvega, kot je znano, izstrelila ameriška vojska. Novi umetni satelit predstavlja pravo miniaturo sputnika, saj tehtata le en kilogram in 466 gramov, podoben pa je malo večji žogi s premerom 16,25 cm. Prvi ameriški satelit je desetkrat večji od sedanjega, dočim je sovjetski sputnik 2. štiriindevetkrat večji od obeh ameriških skupaj.

Toni Perkins novo odkritje Hollywooda?

Hollywoodska filmska podjetja so se vrгла v ostro tekmo za novimi odkritji, da bi jim uspelo najti takega igralca, ki bi znal pridobiti veliko simpatijo med publiko (predvsem še med žensko), kot je imel svojčas James Dean; le da ne bi istočasno tudi padel v tisto skupino brezosebnih posnemalcev pokojnega igralca Deana. Novi igralec ne bi smel povzročati v publiko tistega vzdruja, kot ga je povzročal James Dean, v katerem je mlada ameriška pokvarjena mladina videla in našla svoj ideal. Zatorej bo naloga hollywoodskih producentov toliko težja, ker bo treba novemu igralcu dati poguma in močne osebnosti.

Nekateri so mnenja, da so ameriški filmski producenti v Hollywoodu že našli takega mladenci in igralca v osebi 25-letnega Tonyja Perkinsa. Nek ameriški časopis ga je celo definirjal za „mladeniča, kateremu bi vse ženske hotele božati lase“. Res, njegova sentimentalna kariera je vsa polna uspehov. V dekletih vzbuja ljubkost, čut po varuštvo in istočasno tudi željo, da bi izvajale nad njim malo tiranijo. V privatnem življenju ima že nešteto flirtov, v vsaki ženski, kateri je posvetil nekaj svojega zanimanja je ostal občutek, da je Perkins nemogoča oseba, vendar neverjetno „čudovit“.

Njegovi prvi filmski nastopi kažejo precejšen uspeh. Vzbudil je pozornost nase že pri prvem filmu „Igralka“, v katerem je igral ob strani Jean Simmons in Spencer Tracyja; naslednji film, v katerem je odigral glavno vlogo je bil „Gospodov zakon“.

Predvajali so že tudi „Samotnega človeka“; v tem filmu je Perkins igral vlogo sina Jacka Pallance. V pripravi pa je več filmov, od katerih jih večje število vrtiljo po zahodnoevropskih državah in v Ameriki.

Vsekakor pa moramo te pojave v sodobnem filmu negativno oceniti, ker postavljajo ob stran vsako pravo umetniško vrednost filma in odkrivajo le producentov pohlep po večjem zaslužku.

M. B.

JOSIP JURČIČ: PIPA TOBAKA

mlad deček usopihan v izbo prileti in zavpije: „Gori!“ „Kje?“ „Kaj?“ vpijejo prestrašeni vsi, a ne čakajo odgovora nego hité iz izbe ter se pod orehovim drevesom ustavijo. Zadnji med njimi pritava kakor ves v omotici oskrbnik. „To je graščinski bukovec,“ pravijo skoraj vsi obenem. „Bog, bog! Pomagajte!“ vpije oskrbnik in pada na obraz ter se valja kakor iz uma in samo posamezno stokanje se čuje izpod njega. Tako se je bil v žalostno filozofijo tega življenja zaglobil, da ni čutil, kako so prvi lačni komarji okoli njegovih ušes brenčali in se zdaj na ušesa, zdaj na nosu pripravili pušati mu. Precej močna sapa je tresla prisušeno listje še od lanske jeseni kosmatega bukvoja na tla, kjer je na debelem enakega nastila ležalo nepograbljenega, kar je mladi gozd raste. Nebeški prebivalstev menda oskrbnikova kadilna daritev ni bila ugodna, kajti dim se ni v lepih vrtincih navkviško dvigal, nego Kajnovi žrtvi podobno odnašala ga je sapa v pretarganih oblakih poleg tal med goščavo, kjer so ptiči brskaje iskali golazni za svojo večerjo. A ne to opozogovanje, nego neka čudna nemirnost ni nacaj gospodu Slamniku dala navadne druge pipe tukaj zaužiti. Nažge jo, vrže se gorče otrinke žveplenk od sebe v istje, vstane in odide. Zdelo se mu je, kakor da bi ga kakšna nesreča čakala, zato krene izbehit se skribi ter popit v tovarštvu kozarec vina. Poprek iz gozda ven do krčme po onem kraju hriba ni bil pot dolg. Stori se noč. Oskrbnik je bil baš svojo stvar. Pol plačil in bil namenjen domov odhajati, ko

PISMO NA TEREN

Prijatelj! Da naj Vam pišem, ste mi sporočili Vi, ki ste davno pot odtoč ubrali in daleč dihati v svobodi mili. Mi, ki smo po domovih tu ostali, mi pač živimo. Ali res živimo? Ko se budimo, bi vse raje spali kot zemlja, ki predremlje hudo zimo, da čas moreči, ko smo vsi v nesreči, nam kakor težek sen bi teknel mimo. A tudi človek, človek, ki se drami v ječi, v obraze zroč še spečih, vse zariple od more, se ob zori komaj teči k rešetki okna koprneče tiplje, da v prvi luči slast življenja sluti.

Lili Novy

Tako srce nam željno spet utriplje po noči kruti in na pol pračuti, ko hodimo skoz naše drago mesto. Ljubljana je kot žena v črni ruti, v bolesti vidimo jo, vendar zvesto: da bi svobodni narod svoj objela, iztega hrepenče vsako cesto.

Odkar ste šli, je mnogo pretrpela, tesno opteta jo bodeča žica, da bi iz tega venca ven ne smela. Slovencev, kar nas je še v nji, peščica in dan na dan nam slehernega rani puščica smrt noseča, zla novica.

Možje, za naš pogin nad nas poslani, love nas, kakor psi divjad po gmajni. Ne ve, ko mož iz hiše gre v Ljubljani, če danes vjet ne bo, čez teden rajni. Kaj so jetnikom zlega vse storili, premučili v okrutnosti jih skrajni, za talce koliko jih postrelili!

Oskrunile v zaporu so dekleta pred matere očni zveri, ki gnili njih čudi ni nobena stvar več sveta. Zdaj pravijo, da spet pretó blokade, da mnogim izselitev se obeta. Skovikanje skrbi nam spanec krađe, a bolj bojimo, kot osvojevalca, se njih, ki zdaj si služijo nagrade, življenja bratov podlih prodajalcev.

Zaradi njih in grozne njih obrti, zaradi Judeža nasledovalcev nam zaudarja v ulicah po smrti. In padel Aješ je v gramozni jami, kot žlahten sad obležal bi ob rti. Ta je za Kristom nesel križ na rami odpuščajoč, ljubeč še v smrtni sili. O Bog — kaj res so taki še med nami —? Srce ječi: Človeka so ubili!

(Konec prihodnjič)

DOMAČI PROBLEMI IN VESTI

Ali bodo tudi v Velikem Repnu razlastili zemljišča?

Med našimi kmeti se v zadnjem času mnogo govori o razlastitvah, ki so zopet prišle na dnevni red. Poleg Hudega leta, Opčin, bo baje na žalost prišel na vrsto tudi Veliki Repen, kjer gre za kakih 17 ha zemljišč, ki bodo služila, oziroma že služijo vojaškim edinicam za vaje.

- ◆ Vojaške vaje preprečujejo dostop do drugih njiv in gozda
- ◆ Nenehno prizadevanje občinskega sveta
- ◆ Italijanske oblasti niti odškodnine ne plačajo

Zadeva zemljišč v Velikem Repnu sicer ni nova. Na teh zemljiščih so imele vaje že anglo-ameriške čete, ki so kmetom bolj ali manj redno tudi plačevale neko odškodnino. Poleg tega so imeli lastniki zemljišč možnost, da so lahko vsaj pokosili travo. S prihodom italijanske uprave je vojska takoj izkoristila navedena zemljišča za vojaške vaje. Stanje je ostalo nespremenljivo, da kmetje niso prejeli od italijanske vojaške oblasti do danes nobene odškodnine.

Vojaške vaje povzročajo velike preglavice ne samo 26 lastnikom teh zemljišč, marveč tudi drugim kmetom, ki so jim v dnevih vojaških vaj zaprte vse poti, ki peljejo v gozd in v druge njive.

Repentabski svet je že večkrat razpravljal o tem vprašanju in razpravam v občinskem svetu so sledile tudi intervencije pri merodajnih oblasteh. Občinski svet je izvolil tudi trilateralno komisijo, ki ji je bila poverjena naloga, da razčisti zadevo s pristojnimi oblastmi in jo obenem reši na način, ki bo zadovoljil prizadete lastnike in seveda tudi vse tiste kmete, ki so indirektno prizadeti.

Omenjena komisija pa še vedno čaka na odgovor ministrstva. Obljubili so sicer, da bo

Obvestilo našega uredništva

Ze prejšnji teden in tudi v tem tednu smo prejeli številne dopise privediteljev in posameznikov, v katerih je izraženo priznanje za lepe kulturne sporede in uspele prireditve ter zahvala vsem sodelujočim in občinstvu, ki je v izredno velikem številu prišlo na proslavo 8. marca. Ker nam prostor ne dopušča, da bi vse dopise objavili, naj velja to obvestilo uredništva kot topla zahvala in priznanje vsem otrokom, mladincem in odraslim, ki so na proslavah sodelovali ter občinstvu, ki je njihov trud nagradilo z obilnim priznanjem.

Uspeh podlonjerske dramske skupine

Ob priliki praznika žena je bila v Podlonjerju prijetna kulturna prireditev z nastopom podlonjerske dramske skupine PD «Zvezda».

Podlonjerski igralci so podali na novo naštirano igro v treh dejanjih «Kovačev študent», ki jo je režirala naša delovna in marljiva tovarišica Helena Mlač.

V vlogi kovačevega študenta je nastopil Aljosa Čok, mlad in še popularen igralec iz Podlonjerja, ki ga naši odri že poznajo. Aljosa je, kot vedno, zelo lepo podal vlogo študenta in z gledalci je, da je napisana prav zanj. V vlogi kovača je nastopil Euro Čok, ki pokazuje velik talent, v vlogi postarja pa Sergij Franca, ki tudi ni zaostajal za svojimi sodratniki. Mater je podala Neva Kranjec, ki se zna prav tako gotovo in odlično kretati na odru.

rekomo čestitke in voščila za nadaljnje uspešno delo v korist slovenske kulture. Obenem opozarjamo tudi druga prostovna društva, naj Podlonjerske posnemajo.

Opazovalce

Lepa prireditev v Barkovljah

Prejšnjo nedeljo smo tudi Barkovljani prisostvovali živahni in prijetni kulturni prireditvi, ki jo je Zveza demokratičnih žena pripravila v prostorih Rumene hiše, da tako počasti mednarodni praznik žena.

Nastopili so domači otroci in mladinci z enodejanko «Krojaček in velikani». Vlogo krojačka je kar lepo in živahno podal Edi Vodopivec, vlogo velikana Bradača Vojko Breclj. Kosmača pa Viktor Žagar. Godno vilo je prikazala Nevenka Mislaj, vodno vilo pa Lučana Sferja. Vsi mladi igralci so zelo dobro izkazali ter vzbudili med poslušalci, ki so napolnili do kraja društveno dvorano, veliko smeha in zabave. Velik uspeh so počele tudi domačinke Sonja Verginella in Sonja Šuka ter Leda T., ki so nastopile v šalnogi «Tonček in Pepček» in pa mladinki Lilija

na Scolari in Eda Martelanc, ki sta v duetu lepo zapeli nekaj pesmi ob spremljavi harmonike.

Tudi podlonjersko dramsko skupino smo Barkovljani pozdravili z velikim navdušenjem, ker so igralci PD «Zvezda», pod vodstvom tov. Helene Mlač, zelo lepo uprizorili tridejansko «Kovačev študent» s petjem in ob spremljavi harmonike.

V imenu ZDŽ je po uvodnih besedah Juste Blažič spregovorila Armida Zobec, ki je prikazala borbe, ki so jih vodile, in smage, ki so jih dosegle s svojim vztrajnim delom v okviru te organizacije.

Na koncu so bile nagrajene mladinke, ki so nabrale največ denarja ob priliki razdeljevanja mimoz za praznik 8. marca, ter oddale največ prispornic v Zvezo demokratičnih žena.

BARKOVLJAN

Pohvalni načrti mladine v Mačkovljah

V ponedeljek zvečer se je zbrala mladina iz Mačkovljah na sestanku, z namenom, da razpravlja o pozitivni delovanju prosvetnega društva «Primorsko», ki je že nekaj časa prisiljeno na brezdolje zaradi pomanjkanja prostorov in iz drugih vzrokov.

Na sestanku je poročala o potrebi podviga kulturnega delovanja Jelka Gerbec. Poudarila je, da se morajo prisotni zavzeti za to, da bodo vsi vaški mladinci in mladinke ter ostali vaščani delovali in podprli napredno kulturno življenje v kraju. To je zlasti nujno v časih, ko je treba okrepiti prizadevanje in borbo za narodne pravice, za priznanje jezika, za uzakonitev slovenskega jezika, za kar so SHLP, komunistični poslanci v parlamentu in druge demokratične organizacije in struje, napravili že toliko korakov. Doslej želje

staršev, dijakov in slovenskega ljudstva sploh niso bile upoštevane, zato je potreben odločnejši nastop. Pri tem bodo svojim kulturnim prizadevanjem tudi mladinci iz Mačkovljah mnogo pripomogli.

Prisotni so izvolili nov odbor in se razdelili naloge za društveni podvig, povzeli ukrepe za oživitve dramske skupine, knjižnice, recitatorske skupine in za razdeljevanje izkaznic.

Mladinci nameravajo proslaviti 60-letnico ustanovitve prosvetnega društva in oridirati kulturni nastop ob priliki tradicionalne šage.

Pobuda mačkovljanske mladine je vredna največjega priznanja in pohvale, ker dokazuje, da se mladina zaveda važnih vprašanj, ki stojijo pred njo.

Vaščan

Sožalje

Ob smrti pokojne Matilde Kante iz Samatorce izreka sekcija KP iz Zgonika iskreno sožalje tovarišu Jankotu ter vsem ostalim svojem in sorodnikom. Pridružuje se uredništvo Dela.

Razprava o stečaju Tržaške steklarne

Te dni se vrši na tržaškem sodišču razprava v zvezi s stečajem Tržaške steklarne. Na zatožni klopi je edini upravitelj in lastnik tovarne Alfeo Ragazzi. Na razpravi je prišlo na dan, da je bila Tržaška steklarna ustanovljena s kapitalom, ki je znašal samo en milijon in s tem milijonom je Ragazzi prejel 350 milijonov vladnega posojila in 40 milijonov posojila na vknjižbo od Ustanove za industrijsko pristančisko. V podjetju je vladala velika zmešnjava, tako da sodniki še sedaj ne morejo ugotoviti stvarnih dohodkov in stroškov podjetja. Delavci, ki sedaj zahtevajo svoje, so dolgo čakali na izplačilo zaslužka in so se zato upirali zapretju tovarne ter jo celo zasedli (naša slika). Ker Tržaška steklarne ni edina tovarna v žveljskem pristančisku, ki je propadla, se človek nehotе sprašuje kako je bilo pravzaprav tudi z ostalimi in kako je mogoče, da so oblasti tako lahkomišelnost delile stotine milijonov posojil za podjetja, ki so stala na kaj trhljih temeljih in so bila v rokah vse prej kot resnih oseb.

V Aquili teptajo določbe republiške ustave

V žilnici «Aquila» se pripravljajo volitve za obnovo notranje komisije. Za to priložnost je ravnateljstvo mobiliziralo vse svoje voditelje podjetja in oddelkov, ki so začeli preganjati delavce, omejevatv svobodo organiziranja in izražanja ter se tudi zatekli k diskriminacijskim opustom, da bi zastrašili in uklonili delavce.

Istočasno pa se je razvila akcija določenih sindikalnih organizatorjev, ki se približujejo delavcem in jih vabijo, naj se pošejo v liberinsko sindikalno organizacijo, da bi med delavci ustvarjali razkol in nezaupanje, s čimer podpirajo protizakonitno akcijo ravnateljstva. Ker pa delavci niso popustili in so ogorčeno odklonili že pripravljene izkaznice sindikata, ki je po volji gospodarjem, je eden najvišjih voditeljev čistilnice odkrito izjavil, da bo moral ravnateljstvo z vsemi sredstvi zagotoviti zmagalo liste, ki je njemu po volji. Ker je to pogoj za doseg nekakšnega posojila od rotacijskega sklada. Odboritev posojila naj bi bila odvisna torej od izida volitev v podjetju. Ta stvar spominja na že znani trik «ameriških naročil» v nekatere drugih podjetjih v Italijan-

ski republikli. Taksni nečuvni postopki in špekulacije so res vse obsodbe vredni. V «Aquila» je nastal položaj, ki je precej podoben položaju v tovarnah Fiat v Torinu le s to razliko, da so tam zavzele stališče razen CGIL in KPI tudi druge organizacije in posamezniki in celo CISL sama. V Trstu pa se je doslej dvignil samo naš glas in glas Nove delavske zbornice, ki s tem ponovno dokazuje, da je edina organizacija, ki resnično brani vse delavstvo.

Resnost zadeve Stvar je zelo resna, ker tu ne gre izključno le za volilno borbo v podjetju. Gre za obrambo demokratičnih in sindikalnih svobod, za pravico do dela ter spoštovanje človeškega in socialnega dostojanstva, kar je po predvideno v republiški ustavi. In prav zaradi tega moramo ugotoviti, da se v žilnici «Aquila» krišjo določbe osnovnega državnega zakona, ki ga mora vsako podjetje.

braniti temeljne svobode, ki jih drugi krišjo. To pa bodo storili s tem, da bodo reagirali na despotizem gospodarjev in odločno zahtevali izvajanje ustre. Najbolje pa jih bodo branili s pravilnim glasovanjem 25. maja, da bi mogli s parlamentom, v katerem bodo boljše kot doslej zastopani delovni sloji, kjer bo večje število komunističnih poslancev, doseči med drugim tudi juridično priznanje notranjih komisij, kot jih v svojem osnutku zahteva CGIL in katerim se CISL upira. Le tako bo pravica delavcev zmagala v slihernem podjetju in po vsej drželi.

Teritorialna konferenca ZKMI V nedeljo 30. marca bo v Trstu teritorialna konferenca avtonomne tržaške federacije ZKMI, s katero se bo začela volilna kampanja mladih komunistov. Prisostvoval bo član vsedržavnega vodstva ZKMI tovariš Piero Pieralli. Prisotni bodo tudi komunistični kandidati za bodoče volitve.

Cene za zemljišča na Hudem letu so nesprijemljive

Kdo bi si mislil, da znajo vladne oblasti tudi z naglico delovati! V prejšnji številki našega lista smo poročali o intervenciji poslanca tov. Beltrama, ki je pri obrambnem ministru Tavianiju zagovarjal koristi lastnikov Hudega leta, na katerem je zgrajeno golf igrišče, in se predno je naš list izšel, so se v petek že pojavili v Lonjerju predstavniki vojaškega tehničnega urada, da s prizadetimi kmeti uredijo zadevo. Ni, da je vest pri nas dolgo spala. Prejeli smo jo par dni prej po telefonu, toda obrambno ministrstvo je tokrat pohitelo in se, žal, preneglilo.

Uradna ponudba

Na sestanku s prizadetimi kmeti v Lonjerju so predstavniki vojaškega tehničnega urada sporočili, da je obrambno ministrstvo izdalo dekret, s katerim bodo na Hudem letu razlastili okrog 30 ha zemljišča, za katerega so ponudili od 60 do 200 lir za kvadratni me-

ter. Povprečna cena bi bila torej 135 lir za kv. m, oziroma 1.350.000 za ha. Namignili so tudi, da bi se cena lahko povzela za 10 odst. če bi kdo pristal na kompromisno rešitev. V tem tednu bi bili morali priti zdaj kmetje prejeti uradna pisma s točno označeno ceno. Toda, če se je ministrstvo zalelo, so pa kmetje malo bolj trezno gledali na vso stvar in se pri tem spomnili n. pr., da je tovarna Italelementi za manj vredna zemljišča plačala po 350 lir za kv. m, dočim so za zemljišča, ki so rabila za gradnjo avtoceste plačali lastnikom od 300 do 420 lir za kv. m. Zaradi tega so kmetje odklonili ponudeno ceno in so odločno zahtevali v resnici odgovarjajočo odškodnino. Zavedajo se tudi, da imajo po zakonu možnost zahtevati izvsnodno ceni-

tev in se tudi zateči na sodišče in tam zahtevati svoje pravice. Žalostno pri tem pa je, da je vsaj po izjavah predstavnikov vojaškega tehničnega urada — samo Kmetijsko nadzornišvo, ki bi moralo šteti koristi kmetov, svetovalo vojaškim oblastem ceno, ki je vsekakor prenizka.

Naša partija je nemudoma obvestila komunistične parlamentare o zgornjih ponudbah in jim poverila nalogo, da se takoj zanimajo, da se prizadetim kmetovalcem izplača poštena in stvarni vrednosti zemljišč odgovarjajoča cena.

ZA TEDEN DNI

Sobota, 22. - Bevenut, Lada Nedelja, 23. - Viktorija, Ponedeljek, 24. - Gabriel, Jar Torek, 25. - Ozni, M. D., Moje Sreda, 26. - Emanuel, Veselko Cetrtak, 27. - Rupert, Stanim Petek, 28. - Janez, Janko (pr krajec)

RADIO ODDAJE

SOBOTA: 14.45 Straussov polke - 17. Orkester Tamše 18. Oddaja za najmlajše - Mirodič: «Deček, ki je spet naš izgubljen radost» - 19.15 Sestanke s poslušalkami - Mladinci: «Pomlad v veselju» - Mladinska drama - 22.30 Mimograf de ob plesni glasbi.

NEDELJA: 9. Kmetijska oddaja - 13.30 Glasba po željah 16. Slovenski zbori - 17. Mladinci: «Ljudomrznik», igra v dejanjih, izvajajo člani SNG - 18. Vokalni kvintet Zarja - 18.30 Radijska univerza - Zemlja kot planet - 20.30 Italo Mladinci: «Ljubezben treh križev», opera v 3 dejanjih, v prvem odmoru: Sočobna književnost in umetnost, v drugem odmoru: Raztreseno cvetje rike.

TOREK: 13.30 Glasba po željah - 18.30 Pisani balončki - Iz začarane police - 19.15 Zdravniški vedež - 22. Občinska teina: Poljske običajne SREDA: 18.55 Harmonike Rajmund Hrovat - 19.15 Sodobna v zvozna - «Materine in očevske hčerke» - 21. Gaspard Cataldo: «Zlati orela», igra v 3 dejanjih - izvajajo člani Radijskega orkestra - 22.45 Maliporo; Tretja simfonija

CETRTAK: 18.30 Sirmo obnošt - zolja - Moj dom je Evropa - 19.15 Radijska univerza - 19.15 Čaj o lokalnih samoupravah - 22. Ilustrirano predavanje o arhivov kriminalne vede. PETEK: 13.30 Glasba po željah - 18.40 Koncert basista Daniela Merliaka - 21. Umetnost prireditve v Trstu - 22. Dan Alighieri - Božanska komedija - «Pekel» 10. oddaja.

DRŽAVLJANI!

Za doprinos k uspehu Komunistične partije, ki se bori za gospodarski procvit našega mesta, prispevajte v volilni sklad Avtonomne tržaške federacije KPI!

Tovariši posnemajte Trebence!

Tovariši v Trebčah so s posebno akcijo pospešili širjenje našega tiska in so v kratkem za dvajset izvodov povečali razprodajo «Dela». Izboljšali so tudi širjenje «l'Unità», revije «Noi donne» in «Realtà Socialistica».

V tem trenutku, ko smo že stopili v živo volilne kampanje, je nujno potrebno, da vsi tovariši posnemajo trebence in se brez strahu približajo slihernemu Slovencu ter mu ponudijo naš list, da bi vsi spoznali kakšni so naši cilji in ob odločilnem trenutku volili za komunistično listo.

Prispevki žena za Dijaško Matico

Skupni ženski odbor s Proseka-Kontovela za proslavo 8. marca se zahvaljuje domači godbi in pevskemu zboru za sodelovanje pri proslavi. Ob priliki svojega praznika 8. marca so se žene spomnile tudi naših mladih dijakov in so darovale za Dijaško Matico znesek 6.000 lir.

Tudi žene iz Doline so ob proslavi 8. marca spomnile Dijaške Maticе in darovale v sklad za siromašne dijake 2.000 lir.

Zahvala Zveze demokratičnih žena

Zveza demokratičnih žena se toplo zahvaljuje vsem, ki so kakor koli prispevali in sodelovali za izredno dober uspeh proslav Mednarodnega praznika žena.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame in stare mame Matilde Kante roj. Škrk se toplo zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, nam kakor koli pomagali ter spremljali pokojnico na zadnji poti. Posebna zahvala pevskemu zboru Salez-Zgonik in vsem darovalcem cvetja. **Zaljujoči otroci in ostali sorodniki**

Slovensko narodno gledališče v Trstu

V soboto 22. t.m. ob 20.30 v dvorani na stadionu «Prvi maj». Vrtilska cesta 7

Naše mesto

Igra v treh dejanjih Veljajo izkaznice «Z»

V nedeljo 23. t.m. ob 16. uri v prosvetni dvorani «A. Sirk» V KRIZU

Naše mesto

THORNTON WILDER

KINO

Opčine Sobota, 22. marca: «Zaseda morju» «Agguato sul mare»; barvni cinemaskop Rank film.

Nedelja, 23. marca: «Istambul» barvni cinemaskop U. verzal film.

Ponedeljek, 24. marca: se novi.

Torek, 25. marca: «Dekle iz line» (La ragazza della linea); film Italcines.

Sreda, 26. marca: se ponovno Cetrtak, 27. marca: «Dekle Donave» (La ragazza di Danubio); barvni film Italcines.

Prosek Sobota, 22. marca ob 19.30: «Vrni se!» (Torna!); barvni film Titanus.

Nedelja, 23. marca ob 18.30: se ponovno.

Sreda, 26. marca ob 19.30: kon m'akaa (La legge silenzio); film MGM.

Turnir v namiznem tenisu

Krožek mladih izobraženih v Trstu priredi od četrtka do nedelje 30. marca, v prostorih na stadionu Prvi slovenski namiznotenisni turnir v Trstu.